

Kişilik Özelliklerinin Girişimcilik Eğilimleri Üzerindeki Etkileri ve Yüksek Lisans Öğrencileri Üzerinde Bir Uygulama¹

(Effects of Personality Characteristics on Entrepreneurship Tendencies and an Application on Master Students)

Şakir MİRZA^a Gülten DEMİRAL^b

^aUşak Üniversitesi, Eşme Meslek Yüksekokulu, Uşak, Türkiye. sakir.mirza@usak.edu.tr

^bUşak Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Uşak, Türkiye. gulten.demiral@usak.edu.tr

MAKALE BİLGİSİ	ÖZET
Anahtar Kelimeler: Kişilik Özellikleri Girişimcilik Eğilimi Yüksek Lisans Öğrencileri Gönderilme Tarihi 18 Eylül 2019 Revizyon Tarihi 25 Kasım 2019 Kabul Tarihi 20 Aralık 2019 Makale Kategorisi: Araştırma Makalesi	Amaç – Çalışmanın amacı, yüksek lisans öğrencilerinin kişilik özelliklerinin girişimcilik eğilimleri üzerindeki etkisini belirlemektir. Yöntem – Araştırmanın örneklemini Uşak Üniversitesi ve Kütahya Dumlupınar Üniversitesinde yüksek lisans eğitimi almakta olan öğrenciler oluşturmaktadır. Veriler birincil veri toplama aracı olan anket yöntemi ile toplanmıştır. Verilerin toplanma sürecinde kasti örnekleme yöntemi uygulanmıştır. Bu yöntemle 223 adet veriye ulaşılmıştır. Elde edilen verilere korelasyon ve regresyon analizleri uygulanarak bağımlı ve bağımsız değişkenler arasındaki ilişkiler test edilmiştir. Bulgular – Kütahya Dumlupınar Üniversitesi ve Uşak Üniversitesinde yüksek lisans eğitimi almakta olan öğrencilere 223 adet anket uygulanmıştır. Analiz sonuçlarına göre, öğrencilerin yenilikçilik, başarıya ihtiyacı duyma, risk alma, kendine güven ve kontrol odağı kişilik özelliklerinin girişimcilik eğilimini arttırdığı sonucuna ulaşılmıştır. Kişilik özelliklerinden belirsizliğe tolerans ile girişimcilik eğilimi arasında ise böyle bir sonuca ulaşılamamıştır. Tartışma – Son dönemlerde ekonomik alanda yaşanan teknolojik gelişmeler ve değişimler kişilerin tercihlerinden örgütlerin yapılarına kadar birçok alanda değişikliğe neden olmuştur. Bu değişiklikler ve yenilikler birtakım yeni iş fırsatlarının ortaya çıkmasını sağlamıştır. Günümüzde hükümetler istihdam olanaklarını arttırarak işsizliği azaltmak ve ekonomik gelişmeyi sağlamak amacıyla girişimcilere yönelik birçok destek paketleri oluşturmaktadır. Bunun yanı sıra eğitimin her alanında kişilere girişimciliğe ilişkin eğitimler verilerek, bireylerin girişimciliğe yönelmeleri sağlanmaya çalışılmaktadır. Bireylerin girişimci olmalarını etkileyen faktörlerden birisi de kişilik özellikleridir. Araştırma sonuçlarına göre üzerinde durulan kişilik özelliklerinden öğrencilerin yenilikçilik, başarıya ihtiyacı duyma, risk alma, kendine güven ve kontrol odağı kişilik özelliklerinin girişimcilik eğilimini arttırdığı sonucuna ulaşılmıştır. Kişilik özelliklerinden belirsizliğe tolerans ile girişimcilik eğilimi arasında ise böyle bir sonuca ulaşılamamıştır. Girişimcilik eğiliminin belirlenmesine ilişkin yapılan bazı çalışmalarda şu sonuçlar elde edilmiştir. Bozkurt ve Erdurur, (2013) yapmış oldukları çalışmada kendine güven kişilik özelliği dışındaki kişilik özelliklerinin girişimcilik eğilimini arttırdığı sonucuna ulaşmışlardır. Türkoğlu vd., (2017) yapmış olduğu çalışmada kişilik özelliklerine ilişkin altı boyutunda girişimcilik eğilimini arttırdığı sonucuna ulaşmışlardır. Araştırmaya katılan öğrencilerin kişilik özelliklerine ilişkin ortalamalarının yüksek olması ve bu kişilik özelliklerinin girişimcilik eğilimini arttırması, öğrencilerin girişimci olabileceklerini göstermektedir. Bu bireylerin girişimde bulunması istihdam olanaklarını arttıracak ve işsizlik sorunun çözümüne katkı sağlayacaktır. Bu yolla ekonomik gelişmeye olumlu katkı sağlanacaktır.
ARTICLE INFO	ABSTRACT
Keywords: Personality Traits Entrepreneurship Tendency Graduate Students	Purpose – The aim of this study is to determine the effect of personality traits on entrepreneurship tendencies of the students. Design/methodology/approach – The sample of the study consists of the students who are studying at Uşak University and Kütahya Dumlupınar University. The data were collected by questionnaire method which is the primary data collection tool. Intentional sampling method was used in the process of data collection. 223 data were obtained with this method. Correlation and regression analyzes were applied to the obtained data and the relationships between dependent

¹ Bu çalışma 4. Uluslararası Girişimcilik, İstihdam ve Kariyer Kongresi'nde yayınlanmış çalışmanın genişletilmiş halidir.

Önerilen Atıf/ Suggested Citation

Mirza, Ş., Demiral, G. (2019) Kişilik Özelliklerinin Girişimcilik Eğilimleri Üzerindeki Etkileri ve Yüksek Lisans Öğrencileri Üzerinde Bir Uygulama, *İşletme Araştırmaları Dergisi*, 11 (4), 3256-3268.

Received 18 September 2019
Revised 25 November 2019
Accepted 20 December 2019

Article Classification:
Research Article

and independent variables were tested.

Findings – To graduate students studying at Kütahya Dumlupınar University and Uşak University, 223 questionnaires were applied. It was concluded that the results of the analysis, students' risk taking, innovation, need to succeed, locus of control and self-esteem personality traits increased entrepreneurship tendency. It was concluded that tolerance to uncertainty personality trait did not affect entrepreneurship tendency.

Discussion – Recent technological developments and changes in the economic field have led to changes in many areas from the preferences of individuals to the structures of organizations. These changes and innovations have led to new business opportunities. Today, governments are creating many support packages for entrepreneurs in order to reduce unemployment and increase economic growth by increasing new job opportunities. In addition, individuals are encouraged to engage in entrepreneurship by giving trainings on entrepreneurship to individuals in all areas of education. One of the factors that affect individuals' being entrepreneurs is personality traits. According to the results of the research, it was concluded that personality traits, risk taking, innovation, need to succeed, locus of control and self-confidence increase the entrepreneurship tendencies of the participants. It was deduced that the personality trait of tolerance to uncertainty did not affect entrepreneurship tendency. The following results were obtained in some studies conducted to determine the entrepreneurial tendency. Bozkurt and Erdurur (2013) concluded that personality traits other than self confidence personality traits increase entrepreneurship tendency. Türkoğlu et al. (2017) deduced that it increased entrepreneurship tendency in six dimensions related to personality traits. The fact that the average of the students participating in the research regarding their personality traits is high and these personality traits increase entrepreneurship tendency shows that students can be entrepreneurs. Attempting of these individuals will increase employment opportunities and contribute to the solution of the unemployment problem. In this way, a positive contribution will be provided to the economic development.

1. GİRİŞ

Bireyler, tarihsel süreçte, çeşitli girişim faaliyetlerinde bulunmalarına rağmen girişimcilik kavramının literatüre girmesi Richard Cantillon ile birlikte olmuştur (Özden vd., 2008:1). 1990'lardan sonra girişimcilik faaliyeti, ekonominin gelişimi için son derece önemli bir unsur haline gelmiştir. Hükümetler, ekonomik gelişmeyi sağlamak ve istihdam olanaklarını arttırmak için girişimcilere ihtiyaç duymaktadırlar. Bireylerin girişimci olabilmeleri için üretim faktörlerine ulaşabilmeleri ve girişimde bulunacak yeterli bilgiye sahip olmaları gerekmektedir. Teknolojik gelişmeler, bilginin ve üretim faktörlerinin bireyler tarafından ulaşılabilir olmasını sağlamaktadır. Fakat üretim faktörlerinin ulaşılabilir olması bireylerin girişimci olmalarını sağlamada yeterli bir unsur değildir. Ekonomik sistemin ihtiyacı olmayan alanlarda girişimcilik faaliyetinde bulunulması, çoğu zaman işletmelerin kısa sürede başarısız olmalarına ve faaliyetlerini sonlandırmalarına neden olmaktadır. Girişimcilerin girişimde buldukları işin sürdürülebilir olması, girişim faaliyetini ekonominin ihtiyacı olan boş alanlarda gerçekleştirmelerine bağlıdır. Ekonomideki boşlukları görerek bunları fırsata çevirip kar elde edebilen ve yeni istihdam olanakları yaratabilen kişiler girişimci bireylerdir. Girişimci bireyler girişimcilik eğilimine sahip olan kimselerdir. Girişimcilik eğilimi ise birçok unsurun etkisi ile şekillenebilmektedir. Girişimcilik eğilimini etkileyen unsurlardan bazıları demografik faktörler, kişilik özellikleri, eğitim ve çevredir.

2.KAVRAMSAL ÇERÇEVE

2.1.Kişilik Özellikleri

Yüzyıllardır insanlar açısından sosyal olarak ilgi görmekte olan kişilik kavramı, 1930'lu yıllardan itibaren kişilik psikolojisinde ayrı bir bilimsel sınıf olarak ortaya çıkmasıyla bilimsel gelişimine başlamıştır (Yelboğa, 2006: 198). Kişilik kavramının Latince "maske" anlamını taşıyan "persona" kavramından türediği ve Roma Tiyatrosu'nda çalışan oyuncuların yüzlerine taktıkları maskelere "persona" dedikleri ve bu maskelerin oyuncuların temsil ettikleri rollerin özelliklerini yansıttıkları belirtilmektedir (Soysal, 2008: 6). Bu maskeler aracılığıyla oyuncuların mimiklerinin seyirciyi etkilemesinin önüne geçilerek, belli kişilikler seyircilere yansıtılmaya çalışılmıştır. Bu açıdan kişilik, kişinin çevresiyle kurduğu ilişkide aldığı tepkiyi ve kişinin kendini gösterme biçimini de içerir (Camgöz, 2009: 32).

Literatürde karşılaşılan kişilik tanımlarında, genellikle birey ve bireysel farklılıklar vurgulanmıştır (Çoklar, 2014: 31). Bu tanımlar dikkate alınarak kişilik kavramı genel olarak bireylerin doğuştan sahip oldukları özelliklerle sonradan toplum içinde yaşadıklarından dolayı kazandıkları özelliklerin bütünü olarak tanımlanabilir. Bu açıdan bakıldığında kişiliği oluşturan doğuştan sahip olunan biyolojik kökenli özellikler

değiştirilmesi güç özelliklerdir (Eren, 1993: 40). Sonradan kazanılan özellikler ise bireyin içinde bulunduğu toplumun, işin, işletmenin veya grubun özelliklerine göre farklılık arz eder (Soysal, 2008: 6).

Kişisel özellikler bireyin girişimci olup olmadığını belirleyen ve diğer bireylerden ayıran özelliklerdir (Doğan, 2013 :94). Bu nedenle, girişimcilerin, girişimlerinin sonucunu olumlu olarak etkileyecek bir şekilde düşünmelerini ve hareket etmelerini sağlayan bu niteliklerini ortaya çıkarmak önemlidir.

Yapılan araştırmalarda (Bozkurt ve Erdurur, 2013; Türkoğlu vd., 2017), genellikle girişimciliği ortaya çıkaran altı kişilik özelliğinden bahsedilmektedir. Bunlar, başarıma ihtiyacı, yeniliğe açık olma, risk alma ve sorumluluk alabilme, kendine güvenme, kontrol odağı ve belirsizliğe tolerans özellikleridir.

2.1.1. Başarma İhtiyacı Duyma

Başarma ihtiyacı davranışının insan davranışını etkileyen bir güç olduğu ve girişimci davranışını etkileyen güçlü bir psikolojik faktör olduğu McClelland tarafından ileri sürülmüştür (Erdurur, 2012: 42). Başarma ihtiyacı her bireyin sahip olduğu bir özelliktir. Fakat başarı yönelimi yüksek bireyler daha çok başarabilecekleri işlere yönelirler. Başarı yönelimi yüksek bireyler rekabetçi özelliğe sahiptir, geribildirimini yüksek ve sorumluluk alabilecekleri işlerde çalıştıkları zaman iş tatminleri ve performansları yüksek olacaktır (Ersoy, 2009: 24).

2.1.2. Yeniliğe Açık Olma

Yeniliğe açık olma, girişimcilerin sahip olduğu bir özellik olduğuna ilişkin en fazla fikir birliğine varılan kişilik özelliğidir (Çiğdem, 2011: 66). Yeniliğe açık olan kişiler işletmelere yeni ürün ve hizmet kazandırmanın yanında pazarda ve gelecekteki müşteri tercihlerinde meydana gelecek değişimlere uyum sağlayarak işletmeleri bu yönde yapılandırabilen ve bu yönde ürün değişimini gerçekleştirebilen kişilerdir (Akdoğan ve Cingöz, 2006: 53). Psikoloji literatürü, bireylerin doğal olarak yeniliğe açık olma düzeylerinde farklılık gösterdiklerini ileri sürmektedir. Yeniliğe açık olma düzeyleri yüksek olan kişiler, geniş kapsamlı bilgi araştırmalarını tercih ederken; yeniliğe açık olma düzeyleri düşük olan kişiler, kişilerarası bilgi kaynaklarını tercih ederler ve algılamalar ile içgüdüsel duyguları üzerine harekete geçme olasılıkları daha yüksektir (Bruning and Zhang, 2011: 87).

2.1.3. Risk Alma

Risk kavramı Hostede'in de belirttiği üzere bir olayın olma olasılığının oranının belli olduğu durumu ifade etmektedir (Ören ve Biçkes, 2011: 73). Cantillon risk kavramı hakkında "bir ürün veya hizmeti başkalarına belirsiz bir fiyattan satmak üzere belirli bir fiyattan satın alan, belirsizliğin getirdiği risklere katlanarak, aradaki fiyat dalgalanmalarından kar elde eden kişi" olarak tanımladığı girişimci kavramının tanımlamasını yaparken risk ile girişimcinin birbirlerine çok yakın iki unsur olduklarını belirtmektedir (Çiğdem, 2011: 67). Risk alma dereceleri yüksek olan kişilerin, girişimcilikte finansal açıdan zarar etmeyi göze alan kişiler oldukları ve sosyal olarak başarısız olmayı göze alan kişiler oldukları görülmektedir. Bu açıdan risk alma özelliği girişimcilerin sahip olduğu bir özelliktir.

2.1.4. Kendine Güven

Kendine güven, "kişinin genel olarak fikirlerine, duygularına, öğrenme yeteneğine inanması" olarak tanımlanmaktadır (Yurtseven, 2011: 55). Bowman 'a göre kendine güven, girişimci kişilerin yeni bir işe giriştikleri zaman bu işteki sorumluluğun üstesinden gelebileceklerine ve ihtiyaç duydukları yeteneklere sahip olduklarına inandıkları anlamına gelmektedir (akt. Erdurur, 2012: 47). Kendine güven kişilik özelliği derecesi yüksek olan bireyler geçmişte yaşamış olduğu deneyimleri doğru değerlendirebilir, olaylara gerçekçi ve olumlu yaklaşabilir, kararlarını doğru alabilirler (Yurtseven, 2011: 55).

2.1.5. Kontrol Odağı

Kontrol odağı, kişinin kendi eylemleriyle bu eylemlerin sonucunda ortaya çıkan sonuçlar arasındaki ilişkinin nasıl algılandığını belirten bir değişkendir (Erdurur, 2012: 44). İşletme içerisinde bireysel faktörlerin, bireylerin davranışları üzerindeki etkisi değerlendirildiğinde, kontrol odağı önemli bir değişken olarak ortaya çıkmaktadır (Özdevecioğlu vd., 2013: 29). Kişilerin başlarına gelen olayların sebeplerini ve sorumluluğunu kimlere ve neye yüklediği kontrol odağı ile ilgilidir. Kişiler başlarına gelen iyi ya da kötü olayların nedenlerini algılamaları bakımından kontrol odağı farklılaşmaktadır. Bu açıdan bazı kişiler

başlarına gelen olayların dış güçlerden kaynaklandığını kaderinin şansının kendi kontrolünün dışında olduğuna inanırlar. Bu kişiler sosyal yetenekleri ve kişiler arası ilişkileri zayıf olan kimselerdir (Erdurur, 2012: 44-45).

2.1.6. Belirsizliğe Tolerans

Belirsizliğe karşı tolerans, belirsizlik altında karar verebilme yeteneğini içerir. Bir bireyin birtakım yabancı, karmaşık veya uyuşmayan ipuçları ile karşılaştığı belirsiz durumlarla ilgili bilgileri algılama ve işleme biçimi anlamına gelir. Belirsizliğe karşı yüksek toleranslı bir kişi, belirsiz durumları arzu edilir, zorlayıcı ve ilginç olarak algılar (Banai and Tulimieri, 2013: 892). Belirsizlik ortamı ve bu ortamda hızlı karar verebilme özelliği girişimcilerin bu durumu bir tehlikeden çok çekici sonuçlar doğurabilecek bir durum olarak algılamalarına neden olmaktadır (Korkmaz, 2012: 213). Girişimci kişiler, belirsizliğe karşı toleransı yüksek olan bireylerdir. Belirsizlik altında hızlı ve olumlu kararlar verebilen kişilerdir. Bu özellik onları başarıya götüren bir özelliktir.

Yukarıda bahsedilen kişilik özelliklerinin kişilerin sahip olduğu girişimcilik eğilimini etkilediği düşünülmektedir. Türk Dil Kurumu eğilim kavramını, “bir şey yapmak istemek, onu yapmayı düşünmek” şeklinde tanımlamaktadır (Türk Dil Kurumu, 2017). Planlı ve kendi içinde bir amaca sahip olarak kişinin girişimcilik sürecini başlatması ya da süreçte yer alması eğilim olarak tanımlanmaktadır (Krueger vd., 1994: 98). Kişinin girişimcilik konusunda istekli olması, aynı zamanda istekli olması ile birlikte aktif rol alması, yani çaba sarf etmesi veya girişimcilik ile ilgili planlarının olması o kişinin girişimcilik eğilimine sahip olduğunu gösterir (Taş, 2016: 50).

2.2. Girişimcilik Eğilimi

Girişimcilik eğilimi kişilerin örgütsel istihdamı tercih etmeleri yerine buna karşılık ilgi, istek ve eylemlerini kendini istihdam etme konusunda yönlendirmesi durumudur (Karakaş, 2012: 49). Kişilerin birtakım yeni fırsatları görmesi, girişimci davranışın ortaya çıkmasını ve yeni bir örgütün kurulmasını sağlayacaktır. Örgüt, planlı bir yapıya sahiptir. Bu yüzden yeni bir örgütün oluşturulabilmesi girişimcilik eğilimine bağlı bir davranış olarak gerçekleştirilebilir. Bu bağlamda girişimcilik eğilimi, girişimcilik davranışının ortaya çıkmasında büyük öneme sahiptir (Doğan, 2013: 51).

Günümüzde üniversite sayısının ve üniversite kapasitelerinin artması dolayısıyla lisans düzeyinde eğitim alan öğrenci sayıları artış göstermiştir. Birçok üniversite ön lisans ve lisans düzeyindeki öğrencilere girişimcilik dersleri vermektedir. Fakat bireyler kendilerini diğerlerinden farklı kılmak ve daha iyi bir eğitim donanımına sahip olmak amacıyla lisans eğitiminin yeterli olmadığı öngörüsü ile lisansüstü eğitime yönelmektedir. Literatür incelendiğinde girişimcilik eğiliminin belirlenmesine yönelik birçok çalışmanın (Erdurur, 2012; Bilge ve Bal, 2012; Bozkurt ve Erdurur, 2013; Ulucan, 2015; Kazaferoğlu, 2017) yapıldığı görülmektedir. Bu çalışmaların genellikle ortaöğretim, ön lisans veya lisans düzeyinde öğrenim görmekte olan öğrencilere yönelik olduğu görülmektedir. Yüksek lisans öğrencilerinin girişimcilik eğilimlerinin belirlenmesi ve girişimcilik eğilimine sahip öğrencilerin girişimcilik faaliyetini gerçekleştirmesi konusunda teşvik edilmesi, girişimci sayısını arttıracaktır. Bu sayede, yeni örgütlerin kurulması ile ülke ekonomisine katkıda bulunulacak, yeni istihdam olanakları ortaya çıkacak ve bu bireylerin kendi istihdamını gerçekleştirmesi sağlanacaktır. Bu amaca ulaşmak için lisansüstü eğitim almakta olan öğrencilere birincil veri toplama aracı olan anket yöntemi uygulanarak girişimcilik eğilimine sahip olup olmadıkları tespit edilmeye çalışılmıştır.

3. ARAŞTIRMANIN YÖNTEMİ

3.1. Araştırmanın Amacı ve Önemi

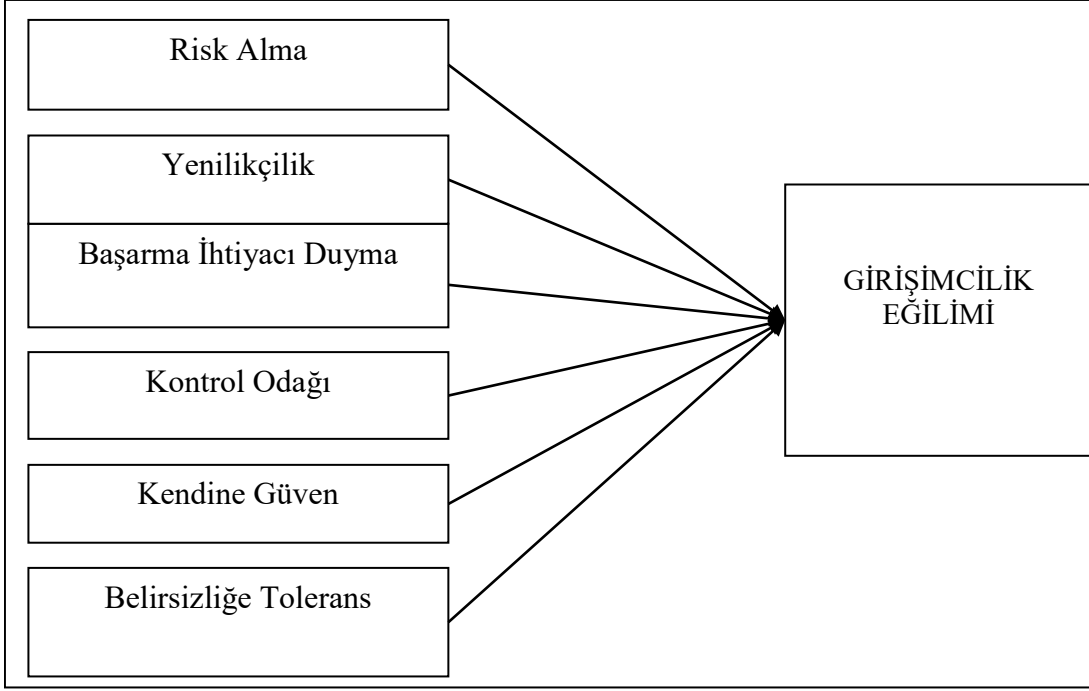
Bu çalışmanın amacı, Kütahya Dumlupınar Üniversitesi ve Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsüne bağlı bölümlerde 2016/2017 eğitim öğretim yılları arasında Yüksek Lisans eğitimi almakta olan öğrencilerin, girişimci kişilerde bulunan kişilik özelliklerini ne derece taşıdıkları ve girişimcilik eğilimlerine hangi girişimcilik özelliğinin ne derece etki ettiğinin belirlenmesidir.

Girişimci bireyler üretkenlikleriyle temelde topluma mal ve hizmet sunmaları, çevrelerine istihdam yaratmaları, doğal olarak kendi refah seviyelerini artırmaları, vergi ödeyerek ülke ekonomisine katkı gibi mikro ve makro açılardan devlete ve vatandaşlarına sayısız fayda sağlamaktadır. Bu gibi sebeplerle genç ve

eğitilmiş bireylerin girişimciliğe yönelimlerinin artırılması için KOSGEB, TKDK vb. kuruluşlar girişimciliği bir takım teşviklerle özendirilmektedir. Fakat toplumda girişimcilik konusunda gerekli bilinçlenme noktasında eksikler olduğu da açıktır. Farkındalık oluşturma eğitimleriyle gençlerin girişimci olma niyetlerinde artış ve bu niyetin kişilik özelliklerine yansımalarının sağlanması önem arz etmektedir.

3.2. Araştırmanın Modeli

Araştırma, altı bağımsız ve bir bağımlı değişkenden oluşmaktadır. Bu bağımsız ve bağımlı değişkenler göz önünde bulundurularak Şekil 1.'deki model oluşturulmuştur.

Şekil 1. Kişilik Özellikleri ve Girişimcilik Eğilimi Modeli

3.3. Araştırmanın Metodu

Araştırmada, anket yöntemi kullanılmıştır. Kişilik özellikleri ve girişimcilik eğilimlerinin belirlenmesinde Erdurur (2012)'un çalışmasında kullanmış olduğu anketten yararlanılmıştır. Araştırmada kullanılan anket formu; 2 bölümden oluşmaktadır. İlk bölümde, katılımcıların demografik özelliklerini belirlemeye yönelik açık uçlu ve kapalı uçlu 16 ifade bulunmaktadır. İkinci bölümde ise kişilik özellikleri ve girişimcilik eğiliminin belirlenmesine yönelik 50 ifade bulunmaktadır.

Veriler, parametrik analiz yöntemiyle değerlendirilmiştir. Bu kapsamda uygulanan analizler, frekans analizi, t testi, anova testi, tek yönlü anova testi, post-hoc analizi, regresyon ve korelasyon analizleridir. Verilerin güvenilirliğine dair Cronbach Alpha değeri %95 olup %5 anlamlılık düzeyinde değerlendirilmiştir.

3.4. Araştırmanın Hipotezleri

Araştırma hipotezleri bir genel hipotez ve altı alt hipotez olmak üzere yedi hipotezden oluşmaktadır. Hipotezler şunlardır:

H₁: Lisansüstü öğrencilerinin **kişilik özelliklerinin** girişimcilik eğilimi üzerinde etkisi vardır.

H_{1a}: Lisansüstü öğrencilerinin **risk alma** kişilik özelliğinin girişimcilik eğilimi üzerinde etkisi vardır.

H_{1b}: Lisansüstü öğrencilerinin **yenilikçilik** kişilik özelliğinin girişimcilik eğilimi üzerinde etkisi vardır.

H_{1c}: Lisansüstü öğrencilerinin **başarma ihtiyacı** kişilik özelliğinin girişimcilik eğilimi üzerinde etkisi vardır.

H_{1d}: Lisansüstü öğrencilerinin **kontrol odağı** kişilik özelliğinin girişimcilik eğilimi üzerinde etkisi vardır.

H_{1e}: Lisansüstü öğrencilerinin **kendine güven** kişilik özelliğinin girişimcilik eğilimi üzerinde etkisi vardır.

H_{1f}: Lisansüstü öğrencilerinin **belirsizliğe tolerans** kişilik özelliğinin girişimcilik eğilimleri üzerinde etkisi vardır.

3.5. Faktör ve Güvenilirlik Analizleri Sonuçları

Araştırmada öğrencilerin girişimcilik eğilimlerini ölçmek için Girginer ve Uçkun (2004)'a ait 14 soruyu kapsayan 'Girişimcilik Eğilimi' ölçeğinden yararlanılmıştır. Bu ölçeğin, yapısal olarak kullanılabilirliğini tespit etmek amacıyla, verilere doğrulayıcı faktör analizi uygulanmıştır. Barlett testi uygulanması sonucu ($p=0,000<0,05$) değişkenler arasında ilişki olduğu tespit edilmiştir. Bununla birlikte Kaiser-Mayer-Olkin testi sonucuna göre ($KMO=0,884>0,60$) örneklem faktör analizi uygulanması için yeterlidir. Faktör analizi kapsamında elde edilen bulgulara dair toplam açıklanan varyans %60,835 olarak bir faktör altında toplanmıştır. Girişimcilik eğilimi ölçeğinin Cronbach alpha değeri 0,95 olup geçerli ve güvenilir bir ölçek olduğu söylenebilir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin kişilik özelliklerini ölçmek amacıyla Koh (1996) tarafından geliştirilmiş 'Kişilik Özellikleri' anketinden yararlanılmıştır. 36 sorunun yer aldığı ankete doğrulayıcı faktör analizi uygulanmıştır. Faktör analizi sonucunda 3, 29, 33 ve 35. sorulardan anlamlı faktör yükleri elde edilemediği için bu ifadeler kişilik özellikleri skorunun belirlenmesinde kullanılmamıştır.

Değişkenler arasında korelasyon olup olmadığını belirlemek için Barlett testi uygulanmıştır ($p=0,000<0,05$). Bununla birlikte uygulanan Kaiser-Mayer-Olkin testi sonucunda ($KMO=0,904>0,60$) örneklem büyüklüğünün faktör analizi uygulanması için yeterli olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Faktör analizi sonucunda elde edilen değişkenlere dair açıklanan toplam varyans %54,32 olup altı faktör altında toplanmıştır. Ölçeğin Cronbach Alpha değeri 0,926 olup geçerliliği ve güvenilirliği yüksek bulunmuştur.

3.6. Normal Dağılım Testi

Verileri analiz etmeden önce parametrik test yöntemlerinin uygulanabilirliğini tespit etmek amacıyla normallik testi uygulanmıştır. Tabachnick ve Fidell (2013)'e göre ise çarpıklık ve basıklık değerleri -1,5 ile +1,5 arasında seyrederse normal dağılım sağlanmış olur. Ölçeğe ait değişkenlerin çarpıklık ve basıklık değerlerine bakıldığında:

Risk alma (skewness= -0,192; kurtosis= -0,445),

Başarma ihtiyacı (skewness= 0,256; kurtosis=-0,258),

Yenilikçilik (skewness= -0,055; kurtosis= -0,553),

Kendine güven (skewness= 0,212; kurtosis=-0,299),

Kontrol odağı (skewness= 0,179; kurtosis=-0,223),

Belirsizliğe tolerans (skewness= -0,103; kurtosis=-0,798),

Girişimcilik eğilimi (skewness= -0,639; kurtosis=-0,500) olarak tespit edilmiştir.

Değerlerin -1 ile +1 aralığında olması verilerin normal dağılım sağladığını göstermektedir.

4. BULGULAR

4.1. Değişkenlere İlişkin Ortalamalar

Çalışmanın bağımlı ve bağımsız değişkenlerini belirleyen ifadeler anketin ikinci bölümünde yer almaktadır. Beşli likert tipi derecelendirme esas alındığı ölçekte elde edilen verilerin dağılım aralığı beş puan genişliğinde yer almaktadır. Dağılım aralığı hesaplanırken en büyük değerden, en küçük değer çıkarılarak derece sayısına bölünmüştür. Bu işlem sonucunda her aralığın 0,79 genişliğe sahip olduğu tespit edilmiştir. Bu işleme;

4,20-5,00 arası "çok yüksek",

3,40-4,19 arası "yüksek",

2,60- 3,39 arası "orta",

1,80- 2,59 arası "düşük",

1,00- 1,79 arası "çok düşük" olarak sınır değerleri belirlenmiş ve bulgular yorumlanmıştır (Sümbüloğlu, 1993: 9).

Tablo 1.'de öğrencilerin kişilik özellikleri alt boyutlarına ilişkin ortalamalar yer almaktadır.

Tablo 1. Öğrencilerin Kişilik Özellikleri ve Alt Boyutlarına İlişkin Puan Ortalamaları

Bağımsız Değişkenler	N	Ort	Ss	Min.	Max.
Risk Alma	223	3,877	0,652	2,00	5
Yenilikçilik	223	3,713	0,715	2,00	5
Başarma İhtiyacı Duyma	223	3,478	0,626	2,11	5
Kontrol Odağı	223	3,492	0,590	2,00	5
Kendine Güven	223	3,557	0,678	2,00	5
Belirsizliğe Tolerans	223	3,253	0,768	1,50	5
Genel Kişilik Özellikleri	223	3,596	0,477	2,41	5

Yüksek Lisans Öğrencilerinin;

Risk alma ortalaması yüksek $3,877 \pm 0,652$ (Min=2; Maks=5),

Yenilikçilik ortalaması yüksek $3,713 \pm 0,715$ (Min=2; Maks=5),

Başarma ihtiyacı ortalaması yüksek $3,478 \pm 0,626$ (Min=2,11; Maks=5),

Kontrol odağı ortalaması yüksek $3,492 \pm 0,590$ (Min=2; Maks=5),

Kendine güven ortalaması yüksek $3,557 \pm 0,678$ (Min=2; Maks=5),

Belirsizliğe tolerans ortalaması orta $3,253 \pm 0,768$ (Min=1,50; Maks=5),

Genel kişilik özellikleri ortalaması yüksek $3,596 \pm 0,477$ (Min=2.41; Maks=5) olarak saptanmıştır.

Araştırmaya katılan öğrencilerin, kişilik özellikleri boyutlarına ilişkin ortalamalarının yüksek olması, öğrencilerin bu özelliklere sahip olduğunu göstermektedir.

Tablo 2. de araştırmaya katılan öğrencilerin girişimcilik eğilimine ilişkin ortalamalar yer almaktadır.

Tablo 2. Girişimcilik Eğilimi (bağımlı değişken) Puan Ortalaması

Bağımlı Değişken	N	Ort	Ss	Min.	Max.
Girişimcilik Eğilimi	223	3,886	0,967	1,21	5

Tablo 2.'de görüldüğü üzere öğrencilerin "genel girişimcilik eğilimi" ortalaması yüksek $3,886 \pm 0,967$ (Min=1,21; Maks=5), olarak saptanmıştır. Araştırmaya katılan öğrenciler girişimcilik eğilimine sahiptir.

4.2. Korelasyon Analizi Sonuçları

Tablo 3. de kişilik özellikleri ile girişimcilik eğilimi arasındaki korelasyona ilişkin bilgiler yer verilmiştir. Korelasyon analizi, değişkenler üzerinde herhangi bir müdahale yapılmaksızın yalnızca değişkenler arasındaki değişimlerinin incelendiği bir analiz yöntemidir. Korelasyon katsayılarının -1 veya +1 olması değişkenler arasında kuvvetli bir ilişki olduğunu 0 olması durumundaysa değişkenler arasında hiçbir ilişki olmadığını göstermektedir. Katsayı 0,30'dan küçükse ilişkinin zayıf olduğu, 0,30-0,70 aralığındaysa orta düzeyde olduğu, 0,70'den büyükse yüksek düzeyli ilişki olduğu kabul edilmektedir (Büyüköztürk vd. 2012: 184-185).

Tablo 3. Kişilik Özellikleriyle Girişimcilik Eğilimi Arasındaki Korelasyon Analizi

		Risk Alma	Yenilikçilik	Başarma İhtiyacı Duyuma	Kontrol Odağı	Kendine Güven	Belirsizliğe Tolerans	Genel Girişimcilik Eğilimi
Risk Alma	R	1,000						
	P	0,000						
Yenilikçilik	R	0,561**	1,000					
	P	0,000	0,000					
Başarma İhtiyacı Duyuma	R	0,528**	0,502**	1,000				
	P	0,000	0,000	0,000				
Kontrol Odağı	R	0,434**	0,374**	0,509**	1,000			
	P	0,000	0,000	0,000	0,000			
Kendine Güven	R	0,443**	0,384**	0,559**	0,353**	1,000		
	P	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000		
Belirsizliğe Tolerans	R	0,132*	0,084	0,092	0,084	0,013	1,000	
	P	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	
Girişimcilik Eğilimi	R	0,383**	0,331**	0,402**	0,379**	0,470**	0,049	1,000
	P	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000

* $<0,05$; ** $<0,01$

Tablo 3. deki analiz sonuçlarına göre kişilik özelliklerinin alt boyutlarından risk alma, başarma ihtiyacı, yenilikçilik, kontrol odağı ve kendine güven ve girişimcilik eğilimi arasında orta düzeyde pozitif yönlü anlamlı bir ilişki olduğu anlaşılmaktadır. Fakat belirsizliğe tolerans kişilik özelliği ile girişimcilik eğilimi arasındaki ilişkinin zayıf olduğu görülmektedir.

4.3. Regresyon Analizi Sonuçları

Tablo 4. de genel kişilik özellikleri ile girişimcilik eğilimi arasındaki ilişkiye dair regresyon analizi sonucuna yer verilmiştir.

Tablo 4. Genel Kişilik Özellikleri ile Girişimcilik Eğilimi (Bağımlı Değişken) Arasındaki İlişki

Bağımlı Değişken	Bağımsız Değişken	ß	t	p	F	Model (p)	R ²
Girişimcilik Eğilimi	Sabit	0,211	0,492	0,623	75,223	0,000	0,254
	Genel Kişilik Özellikleri	1,022	8,673	0,000			

Tablo 4. de görüldüğü gibi girişimcilik eğilimi ve genel kişilik özellikleri arasındaki neden-sonuç ilişkisini tespit etmek amaçlı yapılan regresyon analizi istatistiki açıdan anlamlıdır ($\beta=1,022$; $p=0,000<0,05$). Girişimcilik eğilimi düzeyindeki toplam değişimin %25,4'ü genel kişilik özellikleri tarafından açıklanmaktadır ($R^2=0,254$). Bu sonuca göre H_0 hipotezi desteklenmiştir. Yani genel kişilik özellikleri, girişimcilik eğilimini arttırmaktadır ($p=0,000<0,05$).

Tablo 5. de girişimcilik eğilimi bağımlı değişkeni ile kişilik özelliklerine dair bağımsız değişkenler arasındaki ilişkiyi belirlemeye yönelik yapılan tek değişkenli regresyon analizi sonuçlarına yer verilmiştir.

Tablo 5. Kişilik Özellikleri ve Girişimcilik Eğilimi Arasındaki Regresyon Analizi

Bağımlı Değişken	Bağımsız Değişken	β	t	p	F	R ²
Girişimcilik Eğilimi	Risk Alma	0,383	6,165	0,000	38,004	0,147
	Yenilikçilik	0,331	5,223	0,000	27,281	0,106
	Başarma İhtiyacı	0,402	6,523	0,000	42,546	0,158
	Kontrol Odağı	0,379	6,089	0,000	37,078	0,140
	Kendine Güven	0,470	7,921	0,000	62,735	0,218
	Belirsizliğe Tolerans	0,049	0,731	0,465	0,535	-0,002

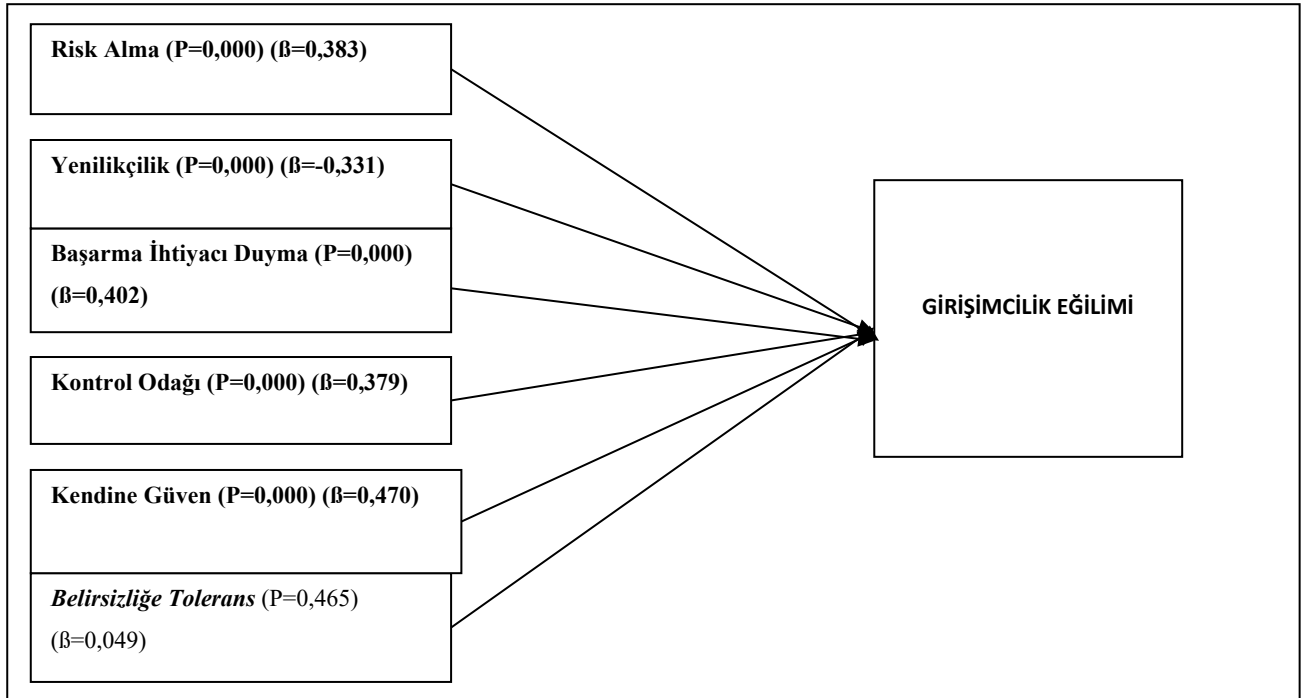
Tablo 5.de girişimcilik eğilimi ile kişilik özellikleri arasındaki ilişkiye dair regresyon analizi sonuçları incelendiğinde

Risk alma ($p < 0,05$) kişilik özelliği ve girişimcilik eğilimi arasında istatistiki açıdan anlamlı bir ilişki olduğu anlaşılmaktadır. Bu sonuca göre risk alma kişilik özelliğinin girişimcilik eğilimini artırdığı söylenebilir. Risk alma kişilik özelliği, girişimcilik eğilimi ilişkisini belirleyen H_{1a} hipotezi desteklenmiştir.

Yenilikçilik ($p < 0,05$) kişilik özelliği ile girişimcilik eğilimi ilişkisi de anlamlı bulunmuştur. Yenilikçilik kişilik özelliği girişimcilik eğilimini artırmaktadır ve bu ilişkiyi belirlemeye yönelik H_{1b} hipotezi desteklenmiştir. Kontrol odağı ($p < 0,05$), başarıma ihtiyacı ($p < 0,05$) ve kendine güven ($p < 0,05$) kişilik özellikleri ile girişimcilik eğilimi arasındaki ilişkiler de anlamlı bulunmuştur. Bu üç alt boyutunda girişimcilik eğilimini artırdığı söylenebilir. Bu açıdan H_{1c} , H_{1d} ve H_{1e} hipotezleri de desteklenmiştir.

Belirsizliğe tolerans ($p > 0,05$) girişimcilik eğilimi ile kişilik özelliği arasındaki ilişki istatistiksel açıdan anlamlı değildir. H_{1f} hipotezi desteklenmemiştir.

4.4. Kişilik Özellikleri ile Girişimcilik Eğilimi İlişkisi Sonuç Modeli

Şekil 2. Kişilik Özelliklerinin Girişimcilik Eğilimi Üzerindeki Etkisine Yönelik Sonuç Modeli

Şekil 2. de görüldüğü üzere *yenilikçilik*, *başarma ihtiyacı*, *risk alma*, *kontrol odağı* ve *kendine güven* kişilik özelliklerinin regresyon analizi sonucu elde edilen p değerleri 0,05'ten küçük olup bu kişilik özellikleri

girişimcilik eğilimini etkilemektedir. Fakat belirsizliğe tolerans kişilik özelliğinin ise araştırmaya katılan öğrenciler açısından girişimcilik eğilimleri üzerinde etkili olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

5. SONUÇ ve TARTIŞMA

Sosyal Bilimler Enstitüsüne bağlı bölümlerde yüksek lisans eğitimi alan öğrencilerin girişimcilik eğilimlerine etki eden kişilik özellikleri ve girişimcilik eğilimlerinin tespiti amacıyla gerçekleştirilen bu çalışmada araştırmaya katılan öğrencilerin kişilik özelliklerine ve girişimcilik eğilimlerine dair puan ortalamalarının yüksek olduğu görülmüştür. Kişilik özellikleri ile girişimcilik eğilimleri arasındaki ilişkiyi tespit etmek amaçlı yapılan regresyon analizi sonuçlarına göre kişilik özellikleri alt boyutlarından olan; risk alma, kontrol odağı, başarıya ihtiyacı, kendine güven ve yenilikçilik kişilik özelliklerinin araştırmaya katılan öğrencilerin girişimcilik eğilimlerini arttırdığı fakat kişilik özelliklerinden belirsizliğe toleransın girişimcilik eğilimine etki etmediği bulgularına ulaşılmıştır. Literatürde yer alan diğer girişimcilik eğilimlerinin belirlenmesine dair bazı çalışmalar şöyledir:

Cansız (2007), girişimcilik eğilimlerinin belirlenmesine yönelik yapmış olduğu çalışmada, Süleyman Demirel Üniversitesi öğrencilerinin girişimci olma potansiyeline sahip olduklarını fakat yönlendirme eksiği sebebiyle bunun dışı çıkmadığı sonucuna ulaşmıştır. Ayrıca erkek öğrencilerin maddi kazanç odaklı, kız öğrencilerin ise sezgisel anlamda girişimcilik eğiliminde oldukları, erkek öğrencilerin yenilikçilik ve yaratıcılık özelliklerinin kız öğrencilerden yüksek olduğu ve yüksekokul öğrencilerinin girişimcilik özelliklerinin daha yüksek olduğu ortaya çıkmıştır.

Karakaş (2012), Çanakkale Üniversitesi işletme ve mühendislik bölümü öğrencilerinin öğrenim gördükleri bölüme göre girişimcilik eğilimleri arasında ilişki olup olmadığını belirlemeye yönelik yapmış olduğu çalışmada, bireylerin girişimci olma eğilimini artıran kişilik özelliklerinin üzerinde durmuştur. Buna göre, İşletme bölümünde öğrenim gören öğrencilerin içsel kontrol hissi, başarıya ihtiyacı, kendine güven, risk alma eğilimi, yenilikçi olma ve belirsizliğe karşı tolerans özelliklerinin mühendislik bölümü öğrencilerine göre daha yüksek olduğunu bulmuştur. Bunu İşletme bölümünde öğrenim görmekte olan öğrencilerin eğitim öğretim süresi olan 4 yıl boyunca işletme, girişimcilik, pazarlama gibi derslerden kaynaklandığını ve işletme eğitiminin, mühendislik eğitime göre girişimcilik eğilimini daha yüksek oranda etkilediğini belirtmiştir.

Erdurur (2012), Turizm lisans eğitimi alan öğrencilerin girişimcilik eğiliminin belirlenmesi amacıyla yapmış olduğu çalışmada, girişimciliğe etki eden ve bu çalışmada da üzerinde durulan altı kişilik özelliğine ilişkin ortalamaların yüksek olduğu sonucuna ulaşmıştır. Bu kişilik özelliklerinin, girişimcilik eğilimi üzerindeki etkisini belirlemek amacıyla yapmış olduğu analizler sonucunda kendine güven kişilik özelliği dışındaki beş kişilik özelliğinin girişimcilik eğilimi üzerinde anlamlı bir etkisinin olduğu sonucuna ulaşmıştır. Katılımcıların kendine güven ortalamaları yüksek olmasına rağmen bu kişilik özelliğinin girişimcilik eğilimini etkilemediği tespit edilmiştir.

Doğan (2013), yaptığı çalışmada üniversite öğrencilerinin girişimcilik eğilimlerini belirlemeye çalışmıştır. Çalışmada girişimcilik eğilimine etki eden 7 faktörden bahsetmektedir. Bu faktörlerin yaratıcılık ve risk üstlenme, eleştiriye açıklık, dışı açıklık, güvenilirlik, sorumluluk sahipliği, muhafazakar ve uysallık, gergin ve kestirmecilik, duygusallık ve hayalcilik, faktörleri olduğu, ayrıca, azimli olma ve rekabetçi olma, yenilik yaratma, yeni iş kurma güçlüğü, riskten kaçınma, aile desteği ve hümanizm gibi faktörlerin girişimcilik eğilimini etkilediği; fakat cinsiyet, fakülte eğitim süresi, girişimcilik dersi alınması ve ailede kendi işini kuran 1. derecede yakın olması durumlarının girişimcilik eğilimi üzerinde etkisinin olmadığı saptanmıştır.

Ulucan (2015), lise 3. ve 4. sınıf öğrencilerinin girişimcilik eğilimlerini belirlemek için yapmış olduğu çalışmada, öğrencilerin girişimcilik eğilimine etki eden faktörlerin; yeni iş kurma güçlüğü, azimli ve rekabetçi olma, riskten kaçınma, yenilik yaratma, aile desteği, hümanizm, kendi işini kurma fırsatı, iç-dış kontrol odaklılığı ve başarı ihtiyacı olduğunu tespit etmiştir. Buna karşın cinsiyetin, anne ve baba eğitim durumu, çalışma pozisyonu ve çalışma alanının girişimcilik eğilimi üzerinde etkisinin olmadığı sonucuna ulaşmıştır.

Kazaferoğlu (2017),’nun yapmış olduğu çalışmada, girişimcilik dersi alan öğrenciler arasından seçilen katılımcıların, kişilik özellikleri, demografik özellikleri ve girişimcilik eğilimlerinin belirlenmesi ve aralarındaki ilişkinin tespit edilmesi amaçlanmıştır. Çalışmada, dışı dönüklük ile girişimcilik eğilimi

arasında orta düzeyde pozitif yönde anlamlı bir ilişki saptanmıştır. Cinsiyet ve okudukları fakültenin girişimcilik eğilimi üzerindeki etkili olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Girişimci olmak istemeyen öğrencilerin risk almaktan çekindiği tespit edilmiştir.

Bu çalışmadaki ölçeğin uygulandığı diğer çalışmalarda, kişilik özellikleri ile girişimcilik eğilimi ilişkisine dair şu sonuçlar elde edilmiştir. Koh (1996), Erdurur (2012) ve Doğan (2013) yaptıkları çalışmalarda risk alma ve yenilikçilik ile girişimcilik eğilimi arasında ilişki olduğu sonucuna ulaşmışlardır. Bulgular bu çalışmayı destekler niteliktedir. Erdurur (2012) ve Ulucan (2015) yaptıkları çalışmalarda kişide bulunan başarıya ihtiyacı özelliği ile girişimcilik eğilimi arasında ilişki olduğu sonucuna ulaşmışlardır. Koh (1996) kontrol odağının girişimcilik eğilimini etkilemediği sonucuna ulaşmıştır. Erdurur (2012) ve Ulucan (2015) ise kontrol odağı ile girişimcilik eğilimi arasında ilişki olduğu sonucuna ulaşmışlardır. Koh (1996) ve Erdurur (2012) çalışmalarında kendine güven kişilik özelliğinin girişimcilik eğilimi ile ilişkisinin olmadığı sonucuna ulaşmışlar, fakat bu çalışmada, bu durumun aksine, kendine güven kişilik özelliğinin girişimcilik eğilimini artırdığı sonucu elde edilmiştir. Koh (1996) ve Erdurur (2012) çalışmalarında, belirsizliğe tolerans ile girişimcilik eğilimi arasında ilişki olduğu sonucuna ulaşmışlar fakat bu çalışmada belirsizliğe tolerans kişilik özelliği ile girişimcilik eğilimi arasında ilişki bulunamamıştır. Araştırma sonuçlarında farklılıkların olması öğrencilerin öğrenim düzeylerinden kaynaklanabilir.

Girişimcilik, hem toplumsal refahın, hem de bireysel refahın sağlanmasında önemli bir etkidir. Günümüz geliştirmekte olan ülkelerinin iki büyük sorunu ekonomik istikrar ve istihdam sorunudur. Girişimciler, girişim faaliyetleri sonucunda elde ettikleri kar ve bu karın tüketime veya yatırıma dönüştürülmesi vasıtasıyla ülke ekonomisine katkı sağlarlar. Ayrıca, giriştikleri faaliyetler dolayısıyla kendi istihdamlarını sağlarlar. İşletmenin niteliğine göre bu istihdam kendileri dışında başkalarının istihdamını da kapsayabilir. Bu yolla ülke gelişimine katkıda bulunurlar. Bu bağlamda geliştirmekte olan ülkelerin ekonomik istikrarı sağlanması ve istihdam sorunlarına çözüm bulabilmesi açısından girişimcilere ihtiyaçları vardır.

Türkiye, geliştirmekte olan ülke niteliğine sahip bir ülke olarak, girişimcilik faaliyetlerini desteklemektedir. Girişimcilik faaliyetlerini arttırmak amacıyla, KOSGEB, TKDK gibi girişimciyi destekleyen kuruluşların sayılarının artırılması, genç ve yeni mezun girişimcilere özel desteklerin artırılması, devletin kalkınma planlarında girişimcilik faaliyetlerine daha çok yer vermesi önem arz etmektedir. Böylece Türkiye gibi geliştirmekte olan ülkelerin ekonomik gelişmesinde büyük öneme sahip olan girişimcilik yaygınlaştırılabilir.

Araştırma sonuçlarına göre, araştırmaya katılan yüksek lisans öğrencileri, girişimcilik eğilimine sahiptir. Verilerin toplanması sürecinde katılımcılar, yüksek lisans eğitimlerini akademisyen olma amacı ile gerçekleştirdiklerini belirtmişlerdir. Fakat, tüm yüksek lisans eğitimi alan öğrencilerin akademisyen olması mümkün değildir ve bu kişilerin bir kısmı eğitilmiş işsiz olarak toplumda yer alacaklardır. Bu bağlamda yüksek lisans eğitimi almakta olan öğrencilerin girişimcilik konusunda desteklenmeleri ve girişimciliğe yönlendirilmeleri durumunda, bu öğrenciler gelecekte girişimci olabilecekler ve ülkemizin ihtiyacı olan ekonomik gelişmeye katkı sağlayabilecekler ve işsizlik probleminin çözümüne katkıda bulunabileceklerdir.

KAYNAKÇA

- Akdoğan, A. ve Cingöz, A. (2006). İç Girişimciliğe Verilen Önem Düzeyi ve İç Girişimciliği Etkileyen Örgütsel Faktörlerin Belirlenmesine Yönelik Kayseri İlinde Bir Araştırma. *Uluslararası Girişimcilik Kongresi*,(49-55). *Bişkek*.
- Banai, M. ve Tulimieri, P. (2013). Knowledge, Skills and Personality of the Effective Business Consultant. *Journal of Management Development*, 32(8), 886-900.
- Bilge, H. ve Bal, V. (2012). Girişimcilik eğilimi: Celal Bayar Üniversitesi Öğrencileri Üzerine Bir Araştırma. *Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, (16), 131-148.
- Bozkurt, Ö. ve Erdurur, K. (2013). Girişimci Kişilik Özelliklerinin Girişimcilik Eğilimindeki Etkisi: Potansiyel Girişimciler Üzerine Bir Araştırma.

- Bruning, E. ve Zhang, D. D. (2011) Personal Characteristics and Strategic Orientation: Entrepreneurs in Canadian Manufacturing Companies. *International Journal of Entrepreneurial Behavior & Research*, 17 (1), 82-103.
- Büyüköztürk, Ş., Kılıç Çakmak, E., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş. ve Demirel F. (2012). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Pegem Akademi.
- Camgöz, S. M. (2009). *Kişilik Özellikleri ile Finansal Performans Arasındaki İlişkiler: A Tipi Yatırım Fonu Yöneticileri Üzerinde Bir Değerlendirme*. Yayınlanmamış Doktora Tezi, Hacettepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Çiğdem, H. Y. (2011). *Hizmet İşletmelerinde Çalışanların Kişilik Özellikleri ve İç Girişimcilik Eğilimleri Arasındaki İlişkilerin İncelenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Çoklar, I. (2014). *Kişilik Özellikleri İle Bağışlama Eğilimi Arasındaki İlişkinin İntikam Güdüsü ve Adalet Duyarlılık Temelinde İncelenmesi*. T.C. Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü. Psikoloji (Sosyal Psikoloji) Ana Bilim Dalı, Doktora Tezi.
- Doğan, N. (2013). *Türkiye’de Girişimcilik Eğilimi: Üniversite Öğrencilerine Yönelik Bir Araştırma*. Yayınlanmamış Doktora Tezi, İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Eren, E. (1993). *Yönetim Psikolojisi*. İstanbul: Beta Basım A.Ş.
- Erdurur, K. (2012). *Turizm Lisans Eğitimi Alan Öğrencilerin Girişimci Kişilik Özelliklerinin Girişimcilik Eğilimine Etkisi: Akçakoca Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik Yüksekokulu Örneği*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Düzce Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Düzce.
- Ersoy, E.G.K. (2009). *Yöneticilerin Dönüştürücü ve İşe Yönelik Liderlik Eğilimleri ile Kişilik Özelliklerinin İlişkisi: Bir Örnek Olay*. Yayınlanmamış Doktora Tezi, Sakarya Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sakarya.
- Girginer, N. ve Uçkun, N. (2004). *İşletmecilik Eğitimi Alan Lisans Öğrencilerinin Girişimciliğe Bakış Açıkları: Eskişehir Osmangazi Üniversitesi İ.İ.B.F İşletme Bölümü Öğrencilerine Yönelik Bir Uygulama*, 3. *Ulusal Bilgi, Ekonomi ve Yönetim Kongresi*, 25-26 Kasım, Eskişehir.
- Karakaş, A. F. (2012). *İşletme ve Mühendislik Bölümü Öğrencilerinin Girişimcilik Eğiliminin Karşılaştırılması: Çanakkale On Sekiz Mart Üniversitesi Örneği*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Çanakkale On sekiz Mart Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Çanakkale.
- Kazaferoğlu, E. (2017). *Kişilik Özellikleri İle Girişimcilik Eğilimi İlişkisi: Süleyman Demirel Üniversitesi Öğrencileri Üzerine Bir Araştırma*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Süleyman Demirel Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Isparta.
- Koh, C. H. (1996), "Testing Hypotheses of Entrepreneurial Characteristics a Study of Hong Kong MBA Students", *Journal of Managerial Psychology*, 11(3), pp. 12-25.
- Korkmaz, O. (2012). *Üniversite Öğrencilerinin Girişimcilik Eğilimlerini Belirlemeye Yönelik Bir Araştırma: Bülent Ecevit Üniversitesi örneği. Afyon Kocatepe Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 14(2), 209-226.
- Krueger, N. F. ve Brazeal, D. V. (1994). *Entrepreneurial Potential and Potential Entrepreneurs. Entrepreneurship: Theory and Practice*, 18, 91-104.
- Ören, K. ve Biçkes, M. (2011). *Kişilik Özelliklerinin Girişimcilik Potansiyeli Üzerindeki Etkileri (Nevşehir’deki Yüksek Öğrenim Öğrencileri Üzerinde Yapılan Bir Araştırma)*. *Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 16(3), 67-86.
- Özden, K., Temurlenk, M. S., ve Başar, S. (2008). *Girişimcilik Eğilimi: Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesi ve Atatürk Üniversitesi Öğrencileri Üzerine Bir Araştırma. Review of Social, Economic and Business Studies*, 11(12), 1-20.

- Özdevecioğlu, M., Kaya, Y. ve Dedeoğlu, T. (2013). Kişilik Özelliklerinin İzleyici Etkisi (By stander Effect) Üzerindeki Etkisinde Kontrol Odağının Rolü. *Erciyes Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, (42), 25-40.
- Soysal, A. (2008). Çalışma Yaşamında Kişilik Tipleri: Bir Literatür Taraması. *Çimento İşveren Dergisi*, 1(22), 4-19.
- Sümbüloğlu, K. (1993). *Biyostatistik*. Ankara: Özdemir Yayıncılık.
- Tabachnick, B.G., Fidell. L.S. (2013). *Using Multivariate Statistics (sixth ed.)* Pearson, Boston.
- Taş, A. (2016). *Girişimcilik Eğitimi ile Girişimcilik Eğilimi Arasındaki İlişkinin Parametrik Tekniklerle Analizi: Abant İzzet Baysal Üniversitesi Örneği*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Bolu.
- Türkoğlu, T., Tetik, S., ve Açıkgöz, A. (2017). Meslek Yüksekokulu Öğrencilerinin Sosyo-Demografik Özellikleri İle Girişimci Kişilik Özellikleri Arasındaki İlişkinin Araştırılması. *Journal of Yaşar University*, 12(45), 76-92.
- Ulucan, S. (2015). *Girişimcilik Eğiliminin ve Girişimcilik Eğilimini Etkileyen Faktörlerin Analizi: Ortaöğretimde Lise 3. ve 4. Sınıf Öğrencileri Üzerinde Bir Uygulama*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Yelboğa, A. (2006). Kişilik Özellikleri ve İş Performansı Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. *İş, Güç Endüstri İlişkileri ve İnsan Kaynakları Dergisi*, 8(2), 196-211.
- Yurtseven, F. Zara, A.(Ed.). (2011). *Kendine Güven. Yaşadıkça: Ruhsal sorunlar ve başa çıkma yolları*. İstanbul: İmge Yayınevi.

İnternet Kaynağı

<http://www.tdk.gov.tr/index.php> Erişim tarihi (01.05.2017).